

AMN TALENTSCAN VO

Productomschrijving

AMN Talentscan VO

Productomschrijving

Versie juni 2020

Inhoudsopgave

1	Algemene informatie	8
1.1	Doel.....	8
1.2	Doelgroep	8
1.3	Afname en afnameduur	8
2	Capaciteiten	9
2.1	Factoren capaciteiten	9
2.2	Testonderdelen.....	9
3	Gedrag & houding.....	11
3.1	Omschrijving.....	11
3.2	Factoren Gedrag & houding.....	11
4	Taal en Rekenen	12
4.1	Aanleg versus Vaardigheden.....	12
4.2	Referentieniveaus	12
4.3	Rekenen in Talentscan VO.....	13
4.4	Taal in Talentscan VO	13
4.5	Taal- en rekentoetsen (Nulmeting).....	14
5	Begeleidingsstijlen	15
5.1	Begeleidingsstijl uitdagen.....	16
5.2	Begeleidingsstijl ondersteunen	16
5.3	Begeleidingsstijl sturen.....	17
5.4	Begeleidingsstijl overleggen.....	17
5.5	Gemixte begeleidingsstijl.....	18
5.6	Theorie begeleidingsstijlen.....	18
5.7	Andere theorieën binnen het onderwijs	19
5.7.1	Leerstijlentheorie van David Kolb	19
5.7.2	Leerstijlentheorie van Jan Vermunt	19
5.7.3	Oplossingsgericht werken.....	20
5.7.4	Theorie Kolb in matrix AMN.....	20
5.7.5	Theorie Vermunt in matrix AMN	21
5.7.6	Theorie Oplossingsgericht werken in matrix AMN	21
5.8	Toepassing begeleidingsstijlen in de praktijk	21
5.8.1	Stap 1: Toepassen van de verschillende begeleidingsstijlen.....	21
5.8.2	Stap 2: Een goede match maken tussen leerling en mentor	22
5.8.3	Stap 3: Werkgroepen van leerlingen met dezelfde gewenste begeleidingsstijl.....	22

6	Rapportages.....	24
6.1	Individuele rapportage.....	24
6.2	Groepsinzicht	24
6.3	Klassenrapportage	24
7	Scoring.....	25
7.1	Ruwe score	25
7.2	Referentiegroepen.....	25
7.3	Normaalverdeling.....	25
7.4	Bepaling van de normscores.....	26
7.5	Vijfpuntsschaal	27
7.6	Tienpuntsschaal	27
7.7	Gecombineerde scores Capaciteiten en Gedrag & houding	27
8	Afnamecondities	29
8.1	Leerlingen uitnodigen	29
8.2	Testafname voorbereiden	29
8.3	Testafname op school.....	29
8.3.1	Begeleiders.....	29
8.3.2	Gestandaardiseerde afname	29
8.3.3	Pauzes	30
8.3.4	Toiletbezoek	30
8.3.4	Tijdslimiet	30
8.3.5	Afnameduur	30
8.3.6	Regels.....	30
8.4	Testafname thuis	30
8.5	Rapportage interpreteren en bespreken met de leerling.....	31
9	Adviezen voor de leerlingen	32
10	Literatuur	33
	Bijlage 1 – Voorbeeldrapportage.....	34

1 Algemene informatie

1.1 Doel

De Talentscan VO heeft het doel om docenten te helpen inzicht te geven in de talenten en mogelijkheden van hun leerlingen. De test beoogt bij te dragen aan een goede begeleiding van de leerling. Dit wordt gedaan door in kaart te brengen wat de cognitieve capaciteiten en gedrag- en houdingsaspecten van een leerling zijn. Op basis daarvan zal worden vastgesteld welke begeleidingsstijl het beste bij een leerling past. Houd bij de interpretatie echter in gedachten dat het goed is om de scores niet in isolatie te bekijken. Om een compleet beeld van een leerling te krijgen is het aan te raden om ook aanvullende informatie daarin te betrekken, bijvoorbeeld uit een intakegesprek of informatie van de vorige school.

1.2 Doelgroep

De Talentscan VO is geschikt voor alle leerlingen in de brugklas van het voortgezet onderwijs (VO). De Talentscan VO is het startpunt en de leidraad van de begeleiding in het VO.

1.3 Afname en afnameduur

De Talentscan VO is flexibel wat betreft afnamelocatie. De test kan onder toezicht op school worden afgenomen, maar kan ook thuis worden afgenomen. Bij thuisafname kan er, indien gewenst, gekozen worden voor cameratoezicht. Tijdens de afname worden dan een aantal beelden vastgelegd van de leerling. Op deze manier kan de leerkracht controleren of de leerling de test zelf heeft gemaakt en/of hij/zij hulp heeft gehad tijdens de afname. Na deze check door de leerkracht worden de beelden direct gewist en blijven dus nergens bewaard.

De test is digitaal en daarvoor is een internetverbinding vereist. AMN adviseert om te zorgen voor een zo rustig mogelijke omgeving. De afname van de Talentscan VO neemt maximaal 6 uur in beslag. Door verschil in werktempo kan de totale tijd variëren per leerling. De test hoeft niet in één keer gemaakt te worden. Wij adviseren om dit te spreiden over verschillende momenten. De leerkracht is hier flexibel in.

Uitgebreide informatie over de afname kunt u vinden in hoofdstuk 8 Afnamecondities.

2 Capaciteiten

2.1 Factoren capaciteiten

In het onderdeel capaciteiten wordt gemeten in hoeverre leerlingen aanleg hebben om verschillende vaardigheden te kunnen ontwikkelen, zowel op het gebied van aangeleerde kennis als probleemoplossende vaardigheden, begrip en inzicht. De Talentscan VO bevat acht testonderdelen voor capaciteiten. Met deze testonderdelen worden de volgende drie factoren voor de aanleg van cognitieve capaciteiten in kaart gebracht: *numerieke aanleg*, *verbale aanleg* en *abstract redeneren*. De meetpretentie van deze factoren wordt weergegeven in tabel 1.

Tabel 1: Meetpretentie factoren capaciteiten

Capaciteiten	
Numerieke aanleg	Meet zowel het gebruik van aangeleerde kennis als het redeneervermogen in relatie tot cijfers en getallen. Denk hierbij aan: - Gevoel hebben voor de (relevante) waarde en de betekenissen van cijfers. - Herkennen van samenhang tussen cijfers. - Zien en kunnen gebruiken van systematische relaties tussen cijfers. - Inzicht hebben in en het kunnen toepassen van rekenkundige operaties.
Verbale aanleg	Meet ook het gebruiken van aangeleerde kennis en het redeneervermogen, maar dan in relatie tot verbale gegevens. Denk hierbij aan het begrijpen van taal en het kunnen redeneren met woorden en zinnen. Denk hierbij aan: - Gevoel hebben voor de (relatieve) betekenis van woorden. - Herkennen en gebruiken van woorden in betekenisvol zinsverband.
Abstract redeneren	Meet het redeneren met grafisch aangeboden gegevens; conclusies kunnen trekken uit abstract, visueel aangeboden materiaal. Denk hierbij aan: - Het hebben van ruimtelijk inzicht. - Verbanden en relaties in non-verbale informatie kunnen herkennen. - Onderscheid kunnen maken in visueel materiaal.

2.2 Testonderdelen

De factoren Numerieke aanleg, Verbale aanleg en Abstract redeneren worden gemeten met testonderdelen. De testonderdelen worden in tabel 2 beschreven.

Tabel 2: Overzicht en meetpretentie onderdelen capaciteiten

Capaciteiten		
Factor	Naam onderdeel	Meetpretentie
Numerieke aanleg	Rekensommen	Meet de vaardigheid in het toepassen van de basisrekenregels (optellen, aftrekken, vermenigvuldigen en delen).
	Numeriek redeneren	Meet het inzicht in de toepassing van de basisbewerkingen met cijfermatig materiaal.
Verbale aanleg	Woordgebruik	Meet het taalgevoel van de leerling; het aanvoelen van de logica van een zinstructuur en het correct plaatsen van woorden in een context.
	Woordrelaties	Meet het inzicht in het leggen en doorzien van logische verbanden tussen verbaal aangeboden informatie (eenvoudige woorden).
	Woordbetekenissen	Meet het inzicht in de betekenissen van woorden en het herkennen van synoniemen.

Abstract redeneren	Driedimensionaal bouwen (Ruimtelijk inzicht)	Meet het inzicht in de verhoudingen tussen de verschillende onderdelen van een driedimensionaal figuur, waarbij het gevoel voor verhoudingen en indeling van de ruimte van belang is.
	Figuurrelaties (Redeneervermogen)	Meet het vermogen om verbanden en relaties in non-verbale informatie te herkennen en doorzien.
	Verschillen zoeken (Evaluatievermogen)	Meet het vermogen om snel onderscheid te kunnen maken in visueel materiaal en daaruit conclusies te trekken.

3 Gedrag & houding

3.1 Omschrijving

Belangrijke voorspellers voor schoolsucces zijn het gedrag en de houding van een leerling (zie bijvoorbeeld ¹). In het onderdeel Gedrag & houding worden persoonlijkheidskenmerken van de leerling in kaart gebracht met behulp van een vragenlijst. Het onderdeel Gedrag & houding meet tien factoren die school gerelateerde persoonlijkheidsaspecten en de leerhouding van de leerling in kaart brengen. Een bovengemiddelde score op gedrag en houding betekent dat er sprake is van een positieve leerhouding. Dit kan een leerling in staat stellen meer aan te kunnen qua onderwijsniveau.

3.2 Factoren Gedrag & houding

De vragenlijst bestaat uit tien factoren, met daaronder 113 vragen. Elke vraag bevat een stelling, waarvan de leerling moet aangeven in hoeverre deze stelling op haar van toepassing is (bijvoorbeeld 'Ik vind trouw zijn belangrijk'). Daarvoor heeft de leerling de keuze uit vijf verschillende antwoordmogelijkheden, van 'ja, dat is waar' tot 'nee, dat is niet waar'. Daarnaast heeft de leerling de mogelijkheid om aan te geven dat de stelling onduidelijk is. In tabel 3 worden de factoren toegelicht.

Tabel 3: Overzicht en meetpretentie Persoonlijkheid factoren en facetten

Factoren Gedrag & houding	
Betrokkenheid thuis	Hoe ervaart de leerling de betrokkenheid van ouders/verzorgers bij school?
Concentratie	Kan de leerling zich concentreren in de klas?
Contact met leeftijdsgenoten	Hoe beleeft de leerling het contact met haar leeftijdsgenoten?
Interesse in school	Is de leerling geïnteresseerd in school en gemotiveerd om te leren door opdrachten voor school te maken?
Motivatie om te presteren	Wil de leerling haar best doen voor school en goede cijfers halen?
Openheid	Is de leerling nieuwsgierig, bedenkt hij/zij graag iets nieuws en/of staat hij/zij open voor nieuwe dingen?
Samenwerken	Kan de leerling met anderen samenwerken en vindt hij/zij het leuk om dit te doen?
Stabiliteit	Is de leerling in balans? Kan de leerling omgaan met teleurstellingen?
Zelfvertrouwen	Is de leerling bang om fouten te maken en kan hij/zij onder druk presteren?
Zorgvuldigheid	Is de leerling precies, opgeruimd en houdt hij/zij zich aan de regels en afspraken?

¹ Paunonen & Ashton (2001); Ridgell & Lounsbury (2004); Caspi, Roberts & Shiner (2005).

4 Taal en Rekenen

4.1 Aanleg versus Vaardigheden

Met het onderdeel Capaciteiten wordt de aanleg van een leerling in kaart gebracht. Het omvat de mogelijkheden die een leerling van nature in huis heeft. Echter bepalen de omstandigheden of de mogelijkheden van een leerling optimaal benut worden. Wordt de aanleg voor Taal en Rekenen ook omgezet in vaardigheden?

Voorbeeld

Lucas is qua aanleg numeriek sterk. Echter als kind is hij verwaarloosd, is hij niet in spelletjes gestimuleerd om zijn numerieke aanleg te gebruiken en heeft hij op de basisschool slecht rekenonderwijs gehad. De verplichte eindtoets basisonderwijs in groep 8 liet dan ook een slecht resultaat op rekenen zien. Zijn rekenvaardigheden waren onvoldoende en qua niveau werd Lucas laag ingeschat.

Maar is dit beeld juist?

Het beeld van zijn vaardigheden zal juist zijn geweest. In de eerste twaalf jaar van zijn leven is onvoldoende aandacht geweest voor Rekenen. Hierdoor zijn de vaardigheden van Lucas achtergebleven bij zijn mogelijkheden (aanleg). Wanneer er meer aandacht wordt gegeven aan rekenen, bijvoorbeeld door middel van bijles, kunnen zijn vaardigheden in potentie groeien.

Bovenstaand voorbeeld illustreert het belang om zowel de aanleg als de vaardigheden van een leerling in kaart te brengen. Heeft een leerling qua potentie meer in huis? Dan kan er een traject worden ingezet met de leerling om deze vaardigheden verder te ontwikkelen. Zijn aanleg en vaardigheden in balans, dan zal het reguliere lesaanbod waarschijnlijk volstaan.

4.2 Referentieniveaus

De onderdelen Taal en Rekenen zijn gebaseerd op het referentiekader. Sinds 1 augustus 2010 is de wet Referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen (2010) van kracht. De basis van deze wet is het document *Referentiekader doorlopende leerlijnen taal en rekenen* van de commissie Meijerink (2009). Hierin staat beschreven wat leerlingen op verschillende momenten in hun schoolcarrière moeten kennen en kunnen op het gebied van taal en rekenen. Vastgesteld zijn de vereiste niveaus bij uitstroom van het primair onderwijs, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs. Er zijn voor taal vier niveaus: 1F, 2F, 3F en 4F. Voor rekenen zijn er streefniveaus en fundamentele niveaus. De fundamentele niveaus beschrijven basiskennis en de toepassing daarvan. De beschikbare niveaus zijn: 1F, 2F, en 3F. De streefniveaus kunnen worden gezien als voorbereiding op abstracte wiskunde. De beschikbare niveaus zijn 1S, 2S en 3S. De volgende domeinen zijn opgenomen in Talentscan VO:

- Taal
 - Lezen
 - Taalverzorging (zonder grammatica)
- Rekenen
 - Getallen
 - Meten en Meetkunde
 - Verhoudingen
 - Verbanden

In Talentscan VO zijn items van verschillende niveaus opgenomen, zodat zowel de lagere als de hogere niveaus bediend kunnen worden.

4.3 Rekenen in Talentscan VO

In het onderdeel rekenen worden vier domeinen bevraagd: getallen, meten en meetkunde, verbanden en verhoudingen. De vragen zijn ontwikkeld conform het referentiekader Meijerink (2009), op vier niveaus: onder 1F, 1F, 1S en 2F. Het niveau 'onder 1F' wordt niet beschreven in het referentiekader. Hier is uitgegaan van essentiële basisvaardigheden die leerlingen in groep 6 van het primair onderwijs moeten beheersen. Dit niveau is opgenomen om ook leerlingen met een lager cognitief niveau te kunnen bedienen.

Het betreft hier zowel open- als gesloten vragen. Bij het maken van de vragen mag de leerling pen en papier gebruiken, maar geen rekenmachine. Bij dit onderdeel wordt gekeken naar reeds vergaarde kennis en vaardigheden.

Tabel 4: Domeinen Rekenen

Domeinen Rekenen	
Getallen	Meet het begrip van getallen en de relaties daartussen. Gekeken wordt in hoeverre de leerling bekend is met de opbouw van getallen en het uitvoeren van rekenkundige bewerkingen.
Meten en meetkunde	Meet in hoeverre een leerling in staat is om eenvoudige meetkundige problemen op te lossen. Gekeken wordt hoe vaardig een leerling is in het meten en rekenen met eenheden en maten.
Verbanden	Meet in hoeverre een leerling kan omgaan met tabellen, grafieken en vuistregels. Belangrijke aspecten hierbij zijn het aflezen en interpreteren van veelvoorkomende tabellen en eenvoudige grafieken en diagrammen.
Verhoudingen	Meet het inzicht in verhoudingen en het werken met breuken, procenten en kommagetallen binnen een betekenisvolle context.

De volgorde van de items is net als bij de capaciteitenonderdelen van oplopende moeilijkheid, met willekeurige volgorde voor vragen met dezelfde moeilijkheidsgraad. Zodoende zal de volgorde per leerling verschillen en wordt afkijken tegengegaan.

4.4 Taal in Talentscan VO

Het onderdeel Taal bestaat uit twee onderdelen, Lezen en Taalverzorging (zie tabel 5 voor een beschrijving). In het onderdeel Lezen krijgt de leerling zakelijke teksten (betogende, informatieve en instructieve teksten) en fictionele teksten aangeboden, gevolgd door vragen die de vaardigheden techniek en woordenschat, begrijpen, interpreteren en samenvatten toetsen. Onder Lezen valt ook het subonderdeel Opzoeken. Hierin worden leerlingen getoetst op hun vaardigheden om informatie in verschillende bronnen te zoeken. Het onderdeel Taalverzorging toetst kennis over leestekens, spelling

en werkwoordspelling. Hiervoor wordt de officiële spelling (groene boekje) aangehouden. Bij deze onderdelen worden vergaarde kennis en vaardigheden gemeten.

De onderdelen Lezen en Taalverzorging zijn conform het referentiekader van Meijerink samengesteld en de items zijn op de niveaus 0F (onder 1F), 1F en 2F. Het niveau 'onder 1F' wordt niet beschreven in het referentiekader. Hier is uitgegaan van essentiële basisvaardigheden die leerlingen in groep 6 van het primair onderwijs moeten beheersen. Dit niveau is opgenomen om ook leerlingen met een lager cognitief niveau te kunnen bedienen. Voor taalverzorging zijn ook enkele items op 3F-niveau opgenomen.

Tabel 5: Domeinen Taal

Domeinen Taal		
Lezen	Leesteksten	Het lezen van informatieve, instructieve, betogende en fictionele teksten. Elke tekst wordt gevolgd door een aantal vragen. Gemeten wordt in hoeverre een leerling in staat is om een tekst goed te lezen, de betekenis van een tekst te begrijpen en bijbehorende leesstrategieën te hanteren.
	Opzoeken	Opgaven die specifiek gaan over de vaardigheid om informatie op te zoeken. Gemeten wordt in hoeverre een leerling relaties kan leggen tussen tekst en informatiebronnen, om kan gaan met naslagwerken en systematisch te werk gaat.
Taalverzorging	Spelling	Het beoordelen van de spelling van aangeduide woorden in een zin en het aanwijzen van onjuist gespelde woorden. Het betreft hier alfabetische spelling, orthografische spelling en morfologische spelling; afbreekregels en woordgrenzen.
	Werkwoordspelling	Het correct vervoegen en spellen van werkwoordsvormen. De leerling moet een gegeven werkwoord in de juiste vorm invullen in een zin.
	Leestekens	Bij leestekens moet de leerling de zin aanwijzen waarin de interpunctie juist is toegepast. In dit onderdeel moeten leerlingen ook woorden opdelen in lettergrepen.

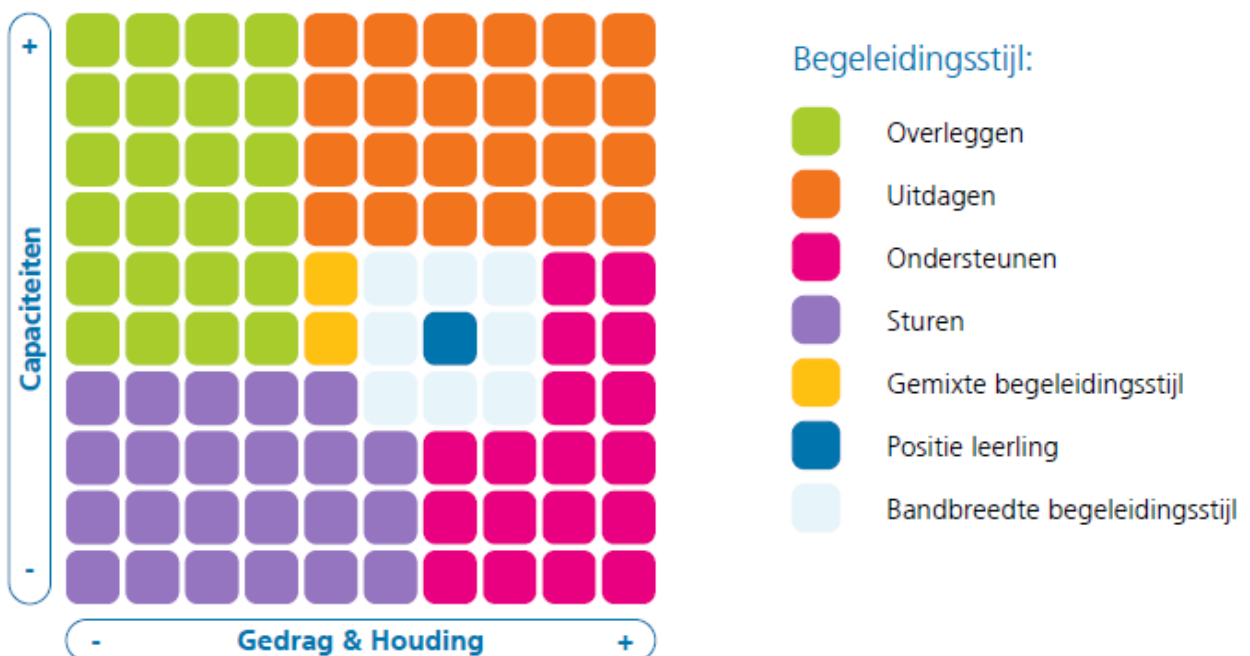
4.5 Taal- en rekentoetsen (Nulmeting)

De onderdelen Rekenen en Taal in Talentscan VO geven een beeld in hoeverre aanleg en vaardigheden in balans zijn. De taal- en rekentoetsen van AMN gaan verder en dienen als nulmeting. De toetsen kunnen vaker per jaar worden ingezet en daarmee kan ook de voortgang in kaart worden gebracht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar:

Productinformatie Taaltoetsen
Productinformatie Rekentoetsen

5 Begeleidingsstijlen

Aan de hand van de resultaten op capaciteiten en gedrag & houding wordt voor elke leerling een begeleidingsstijl geadviseerd. Hieronder staat de matrix waarin beide scores van de leerling worden weergegeven. De matrix onderscheidt vijf gebieden waaraan begeleidingsstijlen worden toegekend. Het kleine, gele gebied in het midden betekent een gemixte begeleidingsstijl; een combinatie van de andere vier stijlen. Het toepassen van de juiste begeleidingsstijl is zeer waardevol. De docent/mentor kan zijn/haar tijd efficiënt inzetten en de leerling zal erbij gebaat zijn wanneer hij of zij op de juiste manier wordt begeleid. Op managementniveau kan de informatie bijvoorbeeld gebruikt worden om klassen samen te stellen of mentoren te koppelen aan leerlingen op basis van de begeleidingsstijl. Op de volgende pagina worden de begeleidingsstijlen beknopt toegelicht.

Figuur 1: Matrix begeleidingsstijlen

5.1 Begeleidingsstijl uitdagen

Uitdagen

De leerling heeft voldoende aan een toelichting om daarna zelfstandig opdrachten uit te werken. De leerling heeft – naast blijken van waardering – weinig controle en/of stimulering van de docent nodig. Hij/zij wordt gemotiveerd door uitdagende opdrachten en materialen.

Tips voor de begeleiding door docent/mentor/ouders:

- Begeleid op afstand
- Bied vrijheid
- Daag uit
- Stimuleer het kritisch denkvermogen
- Vraag: "Wat is je doel"?
- Bied ruimte voor creativiteit
- Laat leerlingen eigen voortgang vastleggen
- Stimuleer analytische vaardigheden
- Laat de leerling andere leerlingen helpen
- Bied extra lesstof aan
- Laat de leerling eigen leerproces organiseren
- Geef spannende en complexe opdrachten

Werkwijze:

- Grote groepen
- Projectmatig

5.2 Begeleidingsstijl ondersteunen

Ondersteunen

De leerling heeft veel individuele begeleiding en sturing op de inhoud nodig. Hij/zij zit lekker in zijn/haar vel, maar het is daarbij wel belangrijk om de leerling te overtuigen van zijn/haar kunnen.

Tips voor de begeleiding door docent/mentor/ouders:

- Geef voorbeelden
- Controleer of leerling het weet
- Controleer of leerling het kan
- Stimuleer het stellen van vragen
- Oefen veel
- Geef specifieke aanwijzingen
- Doe voor
- Leg uit "hoe" geleerd kan worden
- Vraag "Wat vond je moeilijk/gemakkelijk"?
- Wissel verbale en visuele uitleg af
- Werk toe naar zelfstandigheid
- Pas toe op praktijksituaties

Werkwijze:

- Samen plannen
- Rustig werktempo

5.3 Begeleidingsstijl sturen

Sturen

De leerling heeft individuele begeleiding nodig en duidelijke, intensieve sturing. De leerling heeft behoefte aan structuur en controle en moet voortdurend overtuigd worden van haar kunnen.

Tips voor de begeleiding door docent/mentor/ouders:

- Bepaal en beslis
- Beperk het aantal prikkels
- Houd het kort en eenvoudig
- Voer regelmatig korte gesprekken
- Geef vertrouwen
- Prijs kleine verbeteringen
- Maak concrete afspraken op korte termijn
- Doseer informatie
- Geef enkelvoudige opdrachten
- Wissel verbale en visuele uitleg af
- Geef grenzen aan
- Confronteer met feiten en prestaties

Werkwijze:

- Kleine groepen
- Gestructureerd

5.4 Begeleidingsstijl overleggen

Overleggen

Leerling heeft persoonlijke aandacht en aandacht voor zijn/haar omstandigheden nodig. Daarnaast is veel aanmoediging en toelichting nodig op het 'waarom' van de te leren stof en de te ondernemen acties.

Tips voor de begeleiding door docent/mentor/ouders:

- Bespreek zorgen en onzekerheden
- Vergroot betrokkenheid
- Luister actief
- Zet in de leerstand
- Laat nut inzien van de leerstof
- Creëer korte termijn successen
- Vier successen (succes creëert succes)
- Begeleid leerlinggericht
- Bevestig
- Vraag: "wat heb je nodig?"
- Luister, vat samen, vraag door
- Werk aan een goede sfeer bij de begeleiding

Werkwijze:

- Gesprek
- Interne doelen ontwikkelen

5.5 Gemixte begeleidingsstijl

Gemixte begeleidingsstijl

Zowel op Capaciteiten als op Gedrag en houding heeft de leerling, in vergelijking tot andere leerlingen uit hetzelfde schooltype, een gemiddeld resultaat. Dat is op zich een heel normale uitslag. Het betekent echter niet automatisch dat alle resultaten uit de gemaakte onderdelen gemiddeld zijn. Een gemiddeld eindresultaat kan ook verkregen worden door een combinatie van hele hoge en hele lage uitslagen.

Tips voor de begeleiding door docent/mentor/ouders:

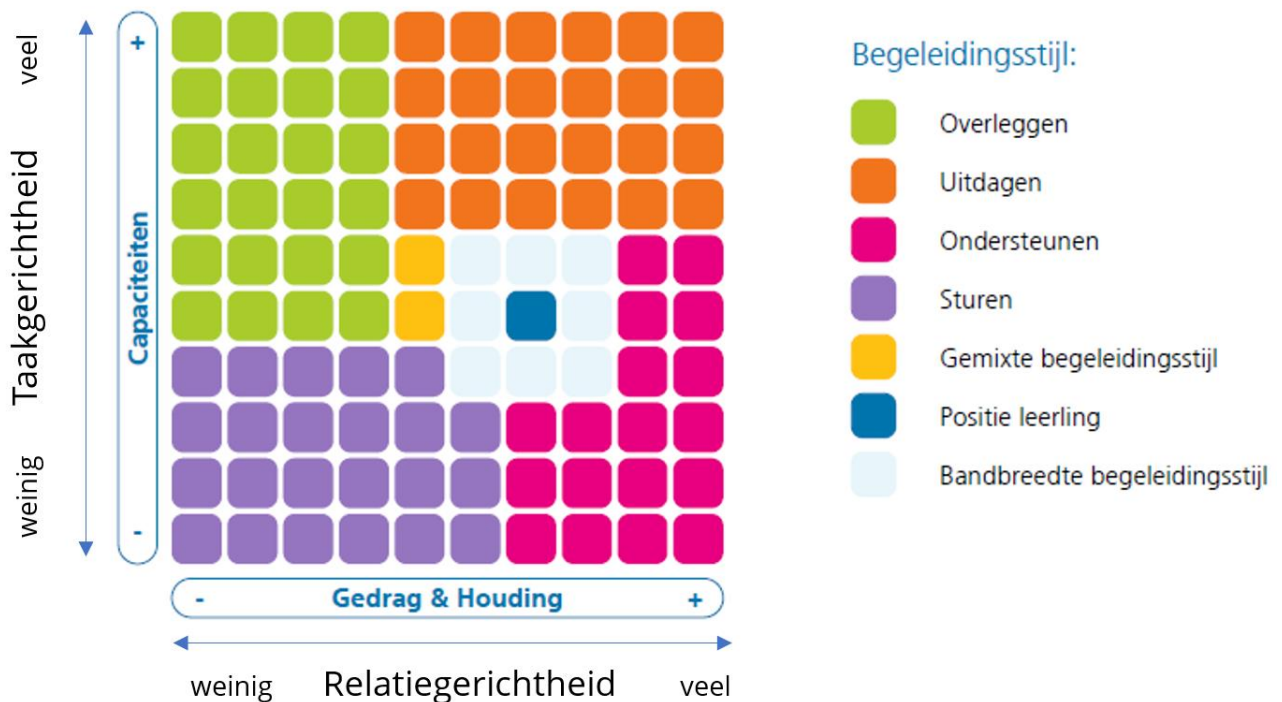
Het is belangrijk om de rapportage van de leerling met extra aandacht door te nemen en te kijken waar de aandachtspunten liggen. Maak daar een overzicht van en bespreek dat met de leerling:

- Op welke onderdelen van Taal en Rekenen is extra ondersteuning nodig?
- Welke onderdelen van Capaciteiten scoren lager?
- Welke onderdelen van Gedrag & houding scoren lager? Of juist hoger?
- Herkent de leerling zich in de uitslagen?

Tips voor het begeleiden zijn verder afhankelijk van de gevonden aandachtspunten. Voor specifieke tips kun je kijken naar de tips die bij de 4 overige begeleidingsstijlen worden gegeven.

5.6 Theorie begeleidingsstijlen

De begeleidingsstijlen zijn gebaseerd op de situationele leiderschapstheorie van Hersey en Blanchard (1969). Naast het gebruik van dit theoretische model vult AMN haar kennis rondom begeleidingsstijlen aan met jarenlange praktijkervaring. De begeleidingsstijl wordt volgens Hersey en Blanchard afgestemd op de bekwaamheid en bereidheid van een leerling. Onder bekwaamheid wordt verstaan: kennis, vaardigheden en ervaring. Onder bereidheid wordt verstaan: houding, zelfvertrouwen en motivatie. Bij Talentscan VO worden deze begrippen aangeduid met Capaciteiten en Gedrag & houding. Wanneer de bekwaamheid lager is, zal de mentor meer op de taak (inhoud) moeten sturen, wanneer de bereidheid lager is juist meer op de relatie (persoon).

Figuur 2: Begeleidingsstijlen Talentscan VO volgens model Hersey & Blanchard (1969)

5.7 Andere theorieën binnen het onderwijs

David Kolb (1983) en Jan Vermunt (1995) hebben beiden onderzoek gedaan naar leerstijlen van mensen. Beiden hebben hun eigen model ontwikkeld. Er wordt vanuit gegaan dat ieder mens een voorkeur heeft voor een bepaalde leerstijl of een combinatie van leerstijlen.

5.7.1 Leerstijlentheorie van David Kolb

Kolb (1983) onderscheidt vier leerstijlen:

- De **doener** wil graag direct aan de slag en ervaring opdoen. Zal een probleem oplossen door er actief mee bezig te gaan en gaat uitdagingen graag aan.
- De **dromer** maakt vooraf een plan van aanpak en neemt de tijd voor het nemen van belangrijke beslissingen. De dromer reflecteert op de dingen die hij heeft meegemaakt.
- De **denker** gaat uit van wetenschappelijke theorieën en gaat intellectuele uitdagingen graag aan. Zoekt naar verbanden tussen verschillende soorten informatie.
- De **beslisser** zoekt naar verbanden tussen de theorie en praktijk. Leert graag door het kijken naar anderen, bijvoorbeeld bij demonstraties.

5.7.2 Leerstijlentheorie van Jan Vermunt

Vermunt onderscheidt eveneens vier leerstijlen:

- Mensen met een **betekenisgerichte leerstijl** zijn bijzonder gemotiveerd om kennis op te doen. Ze zoeken naar verbanden tussen informatie en kunnen structuur aanbrengen. Ze weten zelf hoe ze het beste kunnen leren.
- Mensen met een **reproductiegerichte leerstijl** leren de stof uit hun hoofd, herhalen vaak en leren stap-voor-stap. Zij hebben er behoefte aan om gestuurd te worden.

- Mensen met een **toepassingsgerichte leerstijl** proberen zoveel mogelijk theorie in de praktijk toe te passen. Ze leren door te doen.
- Mensen met een **ongerichte leerstijl** hebben moeite om het leerproces zelf te sturen. Ze moeten gestimuleerd worden en werken graag samen. Ze zijn vaker onzeker.

De leerstijlen kunnen niet een-op-een gekoppeld worden aan de begeleidingsstijlen van AMN. Binnen elke begeleidingsstijl zullen alle leerstijlen als voorkeursstijl voorkomen. Er kan echter wel worden verwacht dat sommige leerstijlen beter passen bij bepaalde begeleidingsstijlen.

5.7.3 Oplossingsgericht werken

Het 4SFC-model (4 Solution Focused Competencies) van Schlundt-Bodien en Visser (2010) gaat uit van vier oplossingsgerichte competenties: helpen, trainen, instrueren en sturen. Er zijn twee assen waarop deze competenties worden geplaatst: een as met doelen en een as met oplossingen. De as met doelen geeft aan of interne of externe doelen centraal staan. Interne doelen komen vanuit jezelf en externe doelen worden van buitenaf bepaald. De as met oplossingen geeft aan of oplossingen vanuit jezelf komen (interne oplossingen) of van buitenaf (externe oplossingen). Twee belangrijke vragen zijn *wat* en *hoe*: *wat* voor doelen zijn er en *hoe* worden deze bereikt.

Figuur 3: Theorie Kolb, Vermunt en Oplossingsgericht werken binnen de AMN Begeleidingsstijlenmatrix

5.7.4 Theorie Kolb in matrix AMN

- De **doener** zal minder gericht zijn op het intellectuele. Hij/zij wil graag bezig zijn en houdt minder van het leren uit boeken. De doener is gemotiveerd en wordt graag uitgedaagd. De doener zal doorgaans de begeleidingsstijl *ondersteunen* als voorkeursstijl hebben.

- De **denker** is gericht op theorieën en wetenschappelijke modellen. Verondersteld wordt dat de denker vaak hoge capaciteiten heeft. Hij/zij is gemotiveerd en gaat intellectuele uitdagingen graag aan. De denker zal doorgaans de begeleidingsstijl *uitdagen* als voorkeursstijl hebben.

5.7.5 Theorie Vermunt in matrix AMN

- De **betekenisgerichte leerstijl** zal vaker als voorkeur voorkomen binnen de begeleidingsstijl *uitdagen*. Deze leerlingen zijn intrinsiek gemotiveerd en kunnen goed zelfstandig werken. Ze hebben weinig directe begeleiding nodig.
- De **toepassingsgerichte leerstijl** zal vaker als voorkeur voorkomen binnen de begeleidingsstijl *ondersteunen*. Deze leerlingen hebben behoefte aan het herhalen van de lesstof. Daarnaast vinden zij het fijn als de lesstof in kleine eenheden wordt aangeboden.
- De **ongerichte leerstijl** zal vaker voorkomen binnen de begeleidingsstijl *sturen*. Leerlingen hebben moeite om het leerproces te sturen, maar ook zijn er persoonlijke factoren die het leerproces belemmeren, zoals onzekerheid of een gebrek aan motivatie.

5.7.6 Theorie Oplossingsgericht werken in matrix AMN

De assen van oplossingsgericht werken kunnen worden toegepast op de matrix van AMN. Iemand met een lage capaciteit zal oplossingen van buitenaf aangedragen moeten krijgen, terwijl iemand met een hoge capaciteit meer interne oplossingen zal hebben. Iemand met een lage score op persoonlijkheid zal vaak niet zelf tot doelen komen, maar deze worden dan extern bepaald. Terwijl iemand met een hoge score op persoonlijkheid zelf doelen stelt.

5.8 Toepassing begeleidingsstijlen in de praktijk

Met behulp van de klassenrapportage van de Talentscan VO kan een goede analyse gemaakt worden van de resultaten van een groep geteste leerlingen.

Uit de analyse zal waarschijnlijk duidelijk worden dat de resultaten van de leerlingen erg divers zijn. Voorwaarde is wel dat er voldoende leerlingen uit de groep zijn getest, anders zijn de resultaten te veel gebaseerd op toeval. Test daarom minimaal vijftien leerlingen. Er zijn veel verschillende type leerlingen. Dat betekent dus ook dat de vorm waarin de begeleiding binnen de school standaard georganiseerd is niet voor elke leerling geschikt is. Denk daarbij aan de gevraagde mate van zelfstandigheid en zelfwerkzaamheid, de manier waarop er les wordt gegeven, het type mentor etc. Om de leerlingen meer kans te geven op het succesvol afronden van de opleiding zal er meer maatwerk moeten worden geleverd dan nu over het algemeen het geval is binnen het onderwijs. Dat vraagt dus om aanpassingen.

Op basis van de individuele rapportages van leerlingen kan de individuele begeleiding worden aangepast en met de groepsrapportage en klassenrapportage kunnen nog grotere stappen worden gemaakt. Op dit moment worden de hieronder beschreven stappen op steeds grotere schaal toegepast in het onderwijs. Longitudinale onderzoeken zijn er nog niet, maar scholen melden een prettigere manier van werken en een afname van de schooluitval. De implicaties voor de aanpassingen van het onderwijsproces zijn verschillend. Bij stap 1 is die beperkt, bij stap 2 wat groter en bij stap 3 zijn de gevolgen voor het onderwijsproces groot.

5.8.1 Stap 1: Toepassen van de verschillende begeleidingsstijlen

In deze stap blijven de scholen met heterogene groepen werken, zowel in de mentorgroepen als in de werkgroepen (klassen). Dat betekent dat de docent/mentor goed op de hoogte moet zijn van de

eigenschappen van de afzonderlijke leerlingen en welk type begeleidingsstijl het best bij elke leerling past. En belangrijker, de docent moet in staat zijn die begeleidingsstijl toe te passen in diverse situaties. Dat is lastig want veelal hebben docenten een persoonlijke (voorkeur voor een) begeleidingsstijl of een combinatie van twee stijlen.

Er kunnen op scholen daarom door AMN workshops georganiseerd worden. Hierin worden de vier hoofdstijlen behandeld, zoals die gehanteerd worden in de AMN Talentscan VO: *sturen*, *overleggen*, *uitdagen* en *ondersteunen*. In de workshops worden het type leerlingen toegelicht, aangegeven wat niet en vooral wat wél werkt bij het type leerling en wordt de gelegenheid gegeven te oefenen. Voor elke begeleidingsstijl is er een workshop. Daarbij gaan we er wel vanuit dat de docenten de basiskennis en de basisvaardigheden hebben op het gebied van communiceren met leerlingen. Als dit niet het geval is, is een voorafgaande basistraining gewenst. Met basisvaardigheden wordt bedoeld: open vragen stellen, luisteren-samenvatten-doorvragen (LSD) en criteriumgericht interviewen (STARR).

Ondersteuning: AMN kan scholen begeleiden in de analyse van de begeleidingsstijlen en de workshops gespreksvaardigheden en begeleidingsstijlen verzorgen.

5.8.2 Stap 2: Een goede match maken tussen leerling en mentor

De meeste mentoren en docenten passen een begeleidingsstijl toe die hen van nature het beste ligt. Dat is op zich geen probleem, als die begeleidingsstijl maar geschikt is voor de leerlingen die begeleid worden. Bij het samenstellen van mentorgroepen kan daar rekening mee worden gehouden. Dat vraagt niet om meer mentoren, alleen een andere verdeling van de mentoren over de leerlingen. Het idee dat iemand mentor is van een klas zal dus moeten worden losgelaten. In de nieuwe indeling worden leerlingen op basis van hun best passende begeleidingsstijl toegekend aan een mentor die deze begeleidingsstijl het beste ligt. Hierdoor kan de mentor met plezier en intrinsiek gemotiveerd, langdurig de best passende begeleiding bieden. Daarbij kunnen de leerlingen uit verschillende klassen komen en zelfs uit verschillende leerjaren. Differentiatie in grootte van mentorgroepen is daarbij belangrijk want de begeleidingsbehoefte is niet gelijk verdeeld over de verschillende begeleidingsstijlen. Het ligt voor de hand dat een mentor van het type *uitdagen* meer leerlingen in zijn groep kan hebben dan mentoren van het type *ondersteunen* of *overleggen*. Een mentor die de leerlingen begeleidt met de stijl *sturen*, kan maar een klein groepje begeleiden.

Uiteraard moet wel bekend zijn welke begeleidingsstijlen een mentor intrinsiek hanteert. AMN heeft een digitale [Begeleidingsstijltest](#) beschikbaar, die inzichtelijk maakt wat de voorkeursstijlen van de individuele docenten zijn en ook de sterke kanten van het team duidelijk maakt. Deze test is gebaseerd op situaties in het onderwijs.

Ondersteuning: AMN kan een team begeleiden in het analyseren van de begeleidingsstijlen van de leerlingen, een workshop met een team uitvoeren waarin een analyse van de begeleidingsstijlen van het team wordt gemaakt en verdiepingssessies uitvoeren voor meer diepgang in de specifieke begeleidingsstijlen.

5.8.3 Stap 3: Werkgroepen van leerlingen met dezelfde gewenste begeleidingsstijl

Om de gewenste begeleidingsstijl optimaal toe te kunnen passen, delen steeds meer scholen de lesgroepen in conform de resultaten van de Talentscan VO. Zo ontstaan homogene lesgroepen waarvan duidelijk is welke begeleidingsstijl voor die groep het best werkt. Deze manier van werken levert volgens de betreffende scholen een prettiger manier van werken op en daarbij ook een duidelijk lager uitvalpercentage. Met behulp van de groepsrapportage kunnen eenvoudig homogene groepen worden samengesteld. Van leerlingen die in het midden van de matrix scoren zal nauwkeurig moeten

worden bekeken, of in overleg met de leerling moeten worden bepaald, bij welke groep hij/zij het beste zal passen. Er zijn voorwaarden om het werken met homogene werkgroepen tot een succes te maken. Alleen groepen indelen en daarna blijven begeleiden zoals altijd is gedaan heeft geen effect. Zo moeten de mentoren en docenten die met een groep werken goed op de hoogte zijn van de kenmerken van een begeleidingsstijl en die kunnen toepassen. Ook zal de opleiding meer maatwerk moeten leveren. Klassengroottes zullen variëren. Als dat gebeurt zal niet alleen de kwaliteit van het onderwijs toenemen, maar zullen ook de leerlingen ervaren dat er recht wordt gedaan aan hun specifieke kenmerken.

Er zijn ook bezwaren tegen deze manier van werken. Deze zijn meestal organisatorisch van aard. Voor kleinere scholen kan dit aanzienlijk lastiger zijn in verband met weinig lesgroepen. Ook kan men opzien tegen het verschil in klassengrootte. Dit is soms onhandig omdat de lokalen daar niet op ingericht zijn. Desalniettemin is de verwachting dat dit niet voor problemen zal zorgen, omdat er nauwelijks les wordt gegeven in de werkgroepen, hooguit instructies voor een volgende opdracht. Daarna kunnen de leerlingen zelfstandig aan het werk en dat kan vaak ook in een naastliggend lokaal of in een open leercentrum. Een ander bezwaar kan de financiering zijn, omdat er door de samenstelling van de leerlingen bij sommige schooltypes meer kleinere klassen moeten worden gemaakt (veel behoefte aan structuur). Op de korte termijn zal dit duurder zijn, maar de ervaring is dat dit weer wordt terugverdient door de vermindering van uitval. Daarnaast kan er ook het bezwaar zijn dat mensen vinden dat deze manier van werken geen goede voorbereiding is op het 'echte leven'. In de praktijk moeten mensen immers met gemengde voorkeuren samenwerken. Dat klopt uiteraard. Het is goed als leerlingen leren samenwerken met verschillende stijlen, maar deze ervaringen doen de leerlingen ook op in andere toekomstige situaties zoals bijvoorbeeld stages, bijbaantjes en het sporten. Aangezien deze manier van werken ingrijpt in het onderwijsproces is het verstandig eerst een pilot uit te voeren bij een enthousiast team dat daarvoor getraind is. Op die manier kan ervaring worden opgedaan met een nieuwe manier van werken en kunnen de resultaten en ervaringen worden gedeeld met andere teams.

Ondersteuning: AMN kan een team begeleiden in de analyse van de begeleidingsstijlen van de leerlingen, een workshop met een team uitvoeren waarin een analyse van de begeleidingsstijlen van het team wordt gemaakt, ondersteunen in een verdeling van de homogene (groepen) en verdiepingssessies uitvoeren voor meer diepgang in de specifieke begeleidingsstijlen.

6 Rapportages

6.1 Individuele rapportage

De resultaten van de leerling worden weergegeven in een gedetailleerde rapportage. De rapportage kan meteen na afname worden gegenereerd. Deze rapportage kan na de testafname met de leerling worden besproken. In [bijlage 1](#) wordt een voorbeeld van een individuele rapportage behandeld.

6.2 Groepsinzicht

Om inzicht te krijgen in specifieke scores van een groep leerlingen kan worden gekeken in het resultatenoverzicht in de testplanner. Hier kan per leerling worden bekeken wat de score is op elke factor. Wanneer dit overzicht wordt afgedrukt wordt er een Excelbestand gegenereerd waarin de gemiddelde score van de groep op iedere factor gevonden kan worden. Tevens kan men in dit document zelf aanpassingen doen: bijvoorbeeld de leerlingen op score rangschikken.

6.3 Klassenrapportage

In de klassenrapportage staat een duidelijk overzicht van de begeleidingsstijlen per klas. In de rapportage staat heel overzichtelijk welke leerlingen welke begeleidingsstijl nodig hebben. Bovendien staan er in de rapportage adviezen die helpen handelingsgericht te werken om de leerlingen nog beter te begeleiden.

Er zijn twee versies. Een statische PDF-rapportage en een dynamisch overzicht in Excel. Beide rapportages zien er ongeveer hetzelfde uit. De Excel rapportage biedt echter nog de mogelijkheid eigen aandachtspunten in de rapportage te verwerken.

7 Scoring

7.1 Ruwe score

De scores voor alle onderdelen worden automatisch berekend. Allereerst wordt per onderdeel gekeken hoeveel vragen een leerling goed heeft beantwoord. Over het algemeen wordt voor elke goed beantwoorde vraag, 1 punt toegekend. Deze punten bij elkaar opgeteld wordt de ruwe score genoemd. Voor het onderdeel Gedrag & houding geldt dat elk antwoord een bepaald aantal punten oplevert en er per factor een gemiddelde wordt berekend van de ruwe scores.

7.2 Referentiegroepen

Om betekenis te geven aan de ruwe score, wordt de ruwe score vergeleken met de ruwe scores van een zeer grote groep andere leerlingen. Bij de onderdelen waarbij de capaciteiten en vaardigheden worden gemeten, wordt de referentiegroep gekozen op basis van het schooltype. Het is immers het meest informatief om te weten hoe een leerling die bijvoorbeeld in een havo/vwo brugklas zit, zich verhoudt tot andere leerlingen uit een havo/vwo brugklas.

Voor Gedrag & houding worden de leerlingen vergeleken met leerlingen uit hetzelfde leerjaar.

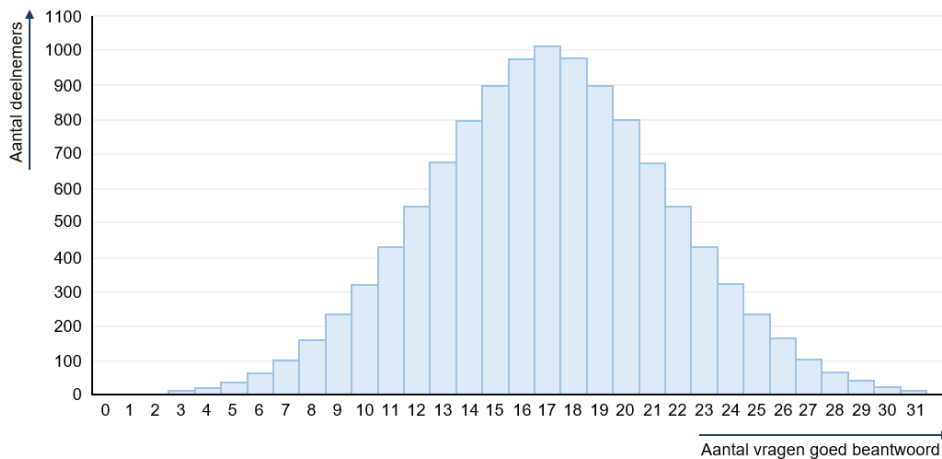
Tabel 6: Overzicht referentiegroepen

Referentiegroepen	
Capaciteiten/ Vaardigheden	Persoonlijkheid
Vmbo-bb/kb	VO Leerjaar 1
Vmbo-gl/tl	
Havo/vwo	

7.3 Normaalverdeling

Om inzicht in de resultaten van een test te krijgen, kan men een histogram maken. Hierbij kan op de horizontale as het aantal goed beantwoorde vragen worden getoond. Op de verticale as wordt dan het aantal leerlingen getoond dat een bepaald aantal vragen goed heeft (de ruwe score).

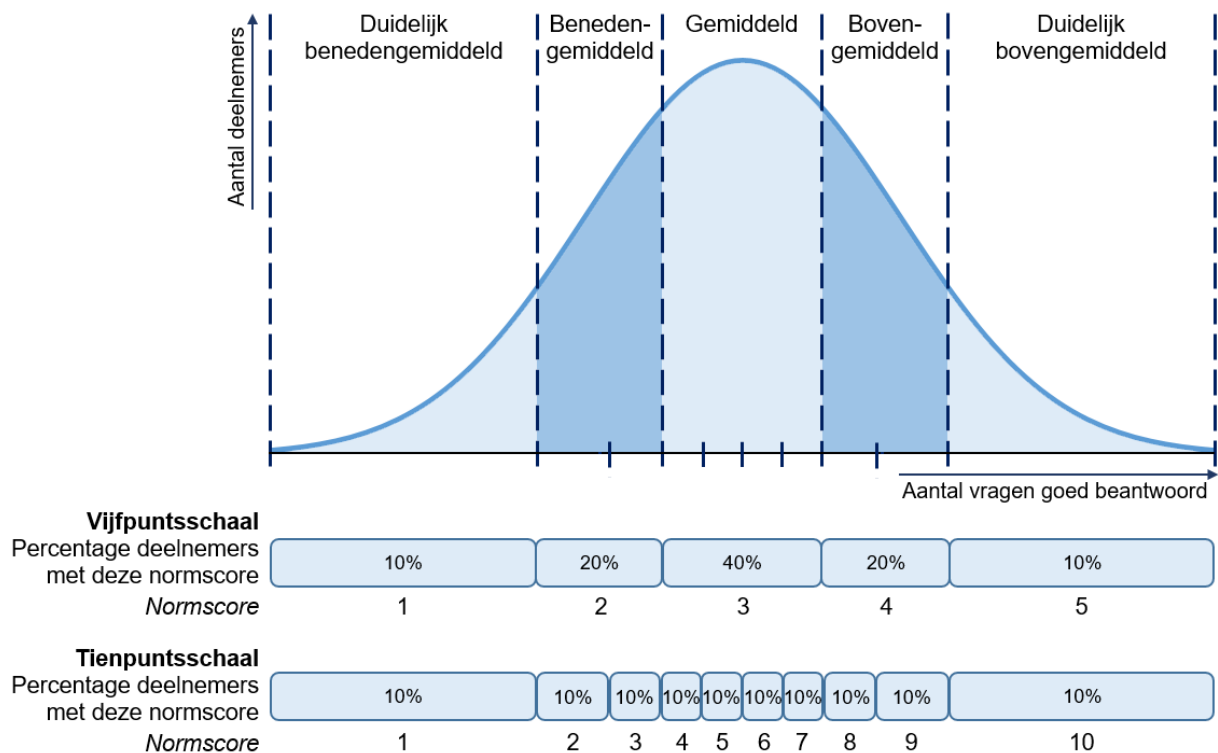
Zo is in figuur 4 bijvoorbeeld af te lezen dat ongeveer 900 mensen 15 vragen goed hadden. Als er van de scores van heel veel leerlingen een histogram wordt gemaakt, dan zal deze (bij een goede test), de vorm van een klok aannemen. Dit wordt een *normaalverdeling* genoemd. Dit houdt in dat de gemiddelde score het meeste voorkomt. De scores boven en onder het gemiddelde komen minder voor en hoe verder een score van het gemiddelde afligt, hoe minder deze score voorkomt. De normaalverdeling in figuur 4 is een voorbeeld van een perfecte weergave van een normaalverdeling waarbij de grafiek precies symmetrisch is, maar dit komt in de praktijk vrijwel niet voor.

Figuur 4: Voorbeeld normaalverdeling

7.4 Bepaling van de normscores

Alle resultaten van de Talentscan VO laten een normale verdeling zien. Deze verdelingen worden gebruikt bij de vaststelling van de normscores. Het is namelijk niet zo informatief om te lezen dat iemand bijvoorbeeld een ruwe score van 22 heeft; het is interessanter om deze score te vergelijken met een referentiegroep en te lezen dat iemand bovengemiddeld scoort. Alle scores worden daarom telkens in 5 vlakken verdeeld en krijgen de benamingen *duidelijk benedengemiddeld*, *benedengemiddeld*, *gemiddeld*, *bovengemiddeld* en *duidelijk bovengemiddeld*. Bij het vaststellen van deze vlakken wordt ervoor gezorgd dat het aantal leerlingen per groep als volgt is verdeeld: 10% - 20% - 40% - 20% - 10%. Dit houdt in dat telkens 10% van de leerlingen de score *duidelijk benedengemiddeld* krijgt, 20% van de leerlingen *benedengemiddeld*, 40% *gemiddeld*, 20% *bovengemiddeld* en 10% van de leerlingen krijgt de score *duidelijk bovengemiddeld*. Dit is grafisch weergegeven in figuur 5.

Figuur 5: Normaalverdeling met normscores

7.5 Vijfpuntsschaal

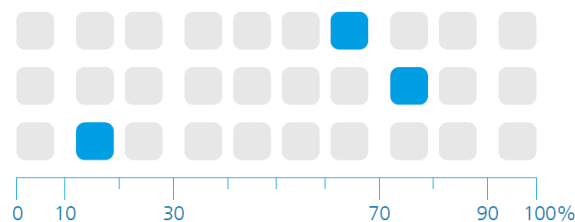
Zoals beschreven wordt de groep leerlingen verdeeld in 5 vlakken met de bijbehorende beschrijvingen. Deze termen worden ook gebruikt in de rapportages. De scores van de leerling worden weergegeven op deze vijfpuntsschaal (score 1, 2, 3, 4 of 5). Deze vijfpuntsschaal wordt gebruikt voor het rapporteren van de factoren van Gedrag & houding en de domeinen van Rekenen en Taal. In figuur 6 is te zien hoe deze scores worden weergegeven.

Figuur 6: Scores op een vijfpuntsschaal

7.6 Tienpuntsschaal

Er wordt gebruik gemaakt van een tienpuntsschaal voor het rapporteren van de totaalscores op Capaciteiten, Gedrag & houding, Rekenen, Taal en voor de hoofdfactoren van capaciteiten. Hierbij kunnen leerlingen een score van 1 t/m 10 halen. Elke score representeert 10% van de leerlingen. Dus 10% van de leerlingen krijgt score 1, 10% van de leerlingen krijgt score 2, etc. Dezelfde termen voor de aanduiding van de scores worden daarbij gehanteerd (*duidelijk benedengemiddeld*, *benedengemiddeld*, *gemiddeld*, *bovengemiddeld* en *duidelijk bovengemiddeld*). De tienpuntsschaal en de vijfpuntsschaal komen met elkaar overeen, met het verschil dat de tienpuntsschaal specifiek is. De verhouding van de tienpuntsschaal ten opzichte van de vijfpuntsschaal is inzichtelijk gemaakt in figuur 5. Daarnaast is in figuur 7 te zien hoe de tienpuntsschaal in de rapportage wordt weergegeven.

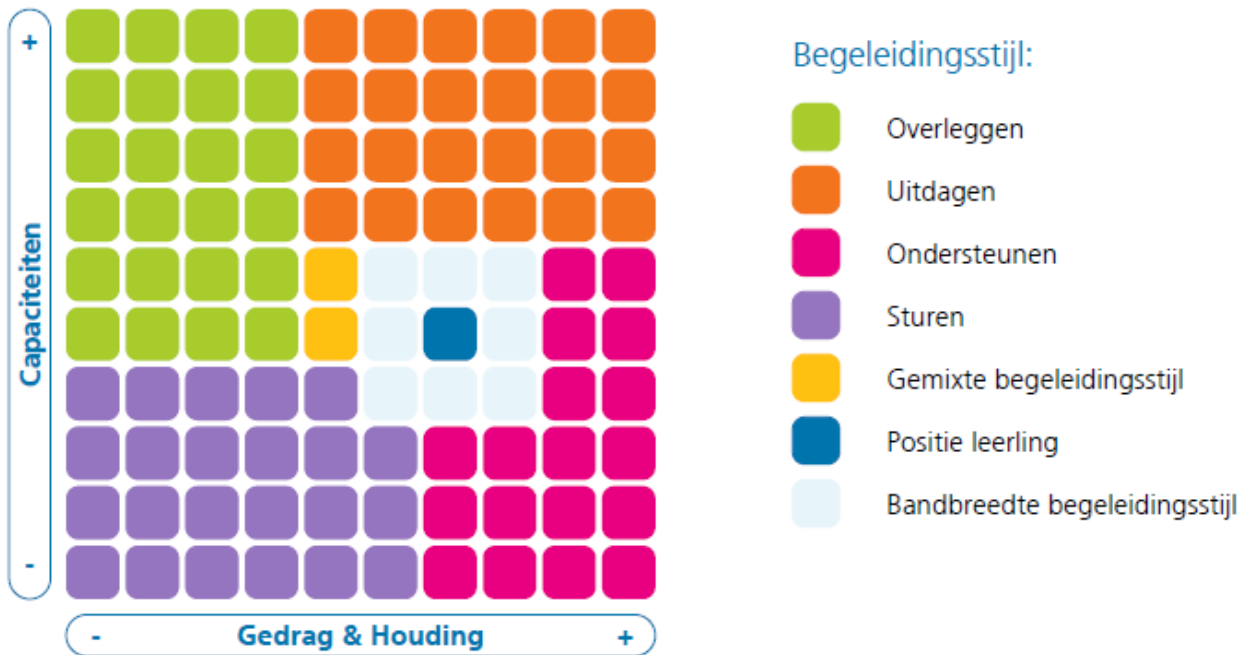

Figuur 7: Scores op een tienpuntsschaal

7.7 Gecombineerde scores Capaciteiten en Gedrag & houding

Zoals besproken worden de totaalscores van Capaciteiten en Gedrag & houding beide op een tienpuntsschaal gerapporteerd. Deze twee scores worden samen weergegeven in de matrix met de begeleidingsstijlen, zoals te zien in figuur 8. Voor zowel Capaciteiten als Gedrag & houding geldt dat elke score 10% van de leerlingen representeert. Dit betekent automatisch dat elk vierkantje in de matrix gelijk staat aan 1% van de leerlingen. Zo heeft bijvoorbeeld 1% van de leerlingen voor

persoonlijkheid een score van 3 én voor capaciteiten een score van 6. In de matrix wordt daarbij aangegeven welke begeleidingsstijl het beste bij een leerling past. Aangezien de score zeer precies wordt weergegeven, liggen de grenzen van de scores dichtbij elkaar (zeker in het gemiddelde gebied, zoals te zien in figuur 5). Het is daardoor mogelijk dat wanneer een leerling de test opnieuw zou maken, hij/zij een iets andere score zou krijgen. Een score kan daarom worden gezien als een gebied waar de leerling in scoort. In de matrix van de begeleidingsstijlen worden de omliggende scores daarom lichtblauw gekleurd. Bij de begeleidingsstijlen dienen de omliggende scores tevens inzicht te geven of een leerling op een grens zit tussen twee of meer begeleidingsstijlen. In dat geval zijn er zijn meer begeleidingsstijlen die passend zijn voor een leerling. Er kan dan een combinatie van begeleidingsstijlen worden toegepast.

Figuur 8: Matrix voor begeleidingsstijlen

8 Afnamecondities

Bij het gebruik van de Talentscan VO kunnen de volgende vier stappen worden onderscheiden: leerlingen uitnodigen, de testafname voorbereiden, de testafname en de rapportage interpreteren en bespreken met de leerling. Bij elke stap horen een aantal voorwaarden voor een succesvolle test.

8.1 Leerlingen uitnodigen

Allereerst zal de leerling worden uitgenodigd voor het afnemen van de Talentscan VO. Het is belangrijk dat de leerling bij de uitnodiging al informatie krijgt over het doel van de test en waarvoor de resultaten zullen worden gebruikt.

8.2 Testafname voorbereiden

Het is belangrijk dat de afnameruimte op een bepaalde manier wordt ingericht. Aangezien het een digitale afname betreft, is het belangrijk dat er voldoende computers ter beschikking staan. Het is immers gebruikelijk om meerdere leerlingen tegelijkertijd de Talentscan VO te laten maken. Om de leerlingen niet onnodig gespannen te maken, is het prettig als zij direct kunnen beginnen. Het is daarom aan te raden om het testprogramma klaar te hebben staan op de computers.

De leerling moet zich goed kunnen concentreren op de test. Zorg er daarom voor dat de test wordt afgenomen in een ruimte waar ongestoord gewerkt kan worden. Ook dient de ruimte aan een aantal Arbonormen te voldoen. Hieronder wordt verstaan een goed verlichte en geluidsarme ruimte.

Daarnaast dienen de leerlingen probleemloos langere tijd aan de test te kunnen werken, waardoor het belangrijk is dat zij een geschikte stoel en tafel tot hun beschikking hebben.

Wanneer er gekozen wordt voor thuisafname geldt dat de leerling moet zorgen dat hij een computer, indien gewenst, met webcam tot zijn beschikking heeft. Daarnaast is het belangrijk dat hij in een ruimte kan werken waar hij rustig en ongestoord kan zitten.

8.3 Testafname op school

8.3.1 Begeleiders

Er dienen voldoende begeleiders aanwezig te zijn tijdens de afname, zodat leerlingen bij hen terecht kunnen met vragen. Daarnaast dienen zij nogmaals het doel van de Talentscan VO toe te lichten en aan te geven waarvoor de resultaten worden gebruikt. Tevens stellen de begeleiders de leerlingen op hun gemak en kunnen zij de adviezen geven, zoals beschreven in hoofdstuk 9 Adviezen voor de leerlingen. Wanneer de testafname niet goed verloopt, bijvoorbeeld door technische problemen, is de begeleider het aanspreekpunt. Daarnaast zal de begeleider voortdurend toezicht moeten houden, zorgen dat de leerlingen geen contact hebben met elkaar en ervoor zorgen dat storende invloeden zo gering mogelijk zijn.

8.3.2 Gestandaardiseerde afname

De Talentscan VO is gestandaardiseerd waardoor leerlingen de test geheel zelfstandig kunnen doorlopen. De test start met een algemene uitleg voordat de leerlingen starten met het eerste onderdeel. Bij elk testonderdeel krijgt de leerling eerst uitleg over de bedoeling van de test en welke opdracht er moet worden uitgevoerd. Vervolgens komen er een of meerdere oefenopgaven, zodat de leerling vertrouwd kan raken met de test. Daarna start pas de daadwerkelijke test. Aangezien alles tijdens de testafname wordt uitgelegd en de test capaciteiten meet, mogen de begeleiders geen inhoudelijke vragen beantwoorden.

8.3.3 Pauzes

Na afloop van een onderdeel kan er een pauze worden ingelast. Aangezien de leerlingen de test in hun eigen tempo maken, kunnen de leerlingen op verschillende momenten pauze nemen. Het is daarom belangrijk dat de leerlingen anderen niet storen. Het is aan de begeleiders en/of de leerlingen om te bepalen hoe lang de leerlingen pauze mogen nemen. Aangezien er een tijdslimiet zit op de onderdelen, kan er geen pauze worden genomen in een onderdeel. Het onderdeel moet eerst afgerond worden.

13.3.4 Toiletbezoek

Als leerlingen naar het toilet moeten, probeer dit dan zoveel mogelijk in de pauzes te laten plaatsvinden. Als niet tot een pauze gewacht kan worden, laat dan de leerling in ieder geval het onderdeel afmaken waar hij/zij mee bezig is. Op de onderdelen zit namelijk een tijdslimiet, waardoor het onderdeel na een bepaalde tijd wordt beëindigd. Dit kan het resultaat op dit onderdeel negatief beïnvloeden.

8.3.4 Tijdslimiet

Er zijn tijdslimieten ingesteld voor de testonderdelen. De tijdslimieten worden toegepast voor een onderdeel. Het is dus mogelijk dat een leerling de test niet binnen de gestelde tijdslimiet afkrijgt. Er verschijnt dan een melding 'de tijd is verstreken' en het volgende testonderdeel wordt getoond. Voor de onderdelen waarbij een tijdslimiet per vraag is, wordt dit vooraf aan de leerlingen uitgelegd.

8.3.5 Afnameduur

Voor elk testonderdeel van de Talentscan VO is er een tijdslimiet vastgesteld. Leerlingen gaan bij het verstrijken van deze tijd automatisch door naar het volgende onderdeel. Hoewel de maximale tijd per onderdeel dus vaststaat, zijn er andere factoren waardoor de totale afnametijd variabel is. Voor de instructies zijn de leerlingen namelijk vrij om de tijd te nemen die ze nodig hebben. Daarnaast kan er zelf bepaald worden (door de begeleiders of de leerlingen) hoe lang de leerlingen pauze mogen houden. Tevens kan naast de Talentscan VO ook direct de taal- en/of rekentoets worden afgenomen.

8.3.6 Regels

De volgende regels dienen de begeleiders vooraf aan de testafname aan de leerlingen te vermelden:

- Leerlingen mogen in principe geen vragen stellen over testvragen.
- Leerlingen mogen tijdens de afname geen contact hebben met elkaar.
- Leerlingen mogen pen en papier gebruiken, maar geen rekenmachine of mobiele telefoon.
- Voor toiletbezoek dienen de leerlingen dit aan het einde of begin van een onderdeel te doen.

8.4 Testafname thuis

Het is mogelijk om Talentscan VO thuis af te nemen. Binnen het programma zijn een aantal functies beschikbaar om thuisafname in te plannen en toezicht te houden op de afname. Toezicht houden op de afname gebeurt via cameraopnamen.

Als voor de leerling een test voor thuisafname wordt ingepland kan, indien gewenst, cameratoezicht worden aanzet. De leerling krijgt bij de start van de thuisafname extra uitlegschermen over de thuisafname, waarom er cameratoezicht is en wat er met de opnamen gebeurt. De leerling krijgt hier de mogelijkheid geboden om het aanzetten van de camera te accepteren of te weigeren. Bij een weigering stopt de testafname en wordt de leerling gevraagd om een uitleg waarom hij/zij de camera niet aan wil zetten. Het is vervolgens aan de school of de leerling toestemming krijgt de test alsnog te maken zonder cameratoezicht.

Tijdens de afname worden regelmatig beelden gemaakt van de leerling. De docent of mentor kan daardoor controleren of Talentscan VO daadwerkelijk gemaakt is door de leerling en hij/zij daar geen hulp bij heeft gehad. De cameraopnamen worden tijdelijk opgeslagen en worden, nadat ze bekeken zijn door de docent of mentor, verwijderd.

Verder gelden bij thuisafname dezelfde regels als bij afname op locatie.

8.5 Rapportage interpreteren en bespreken met de leerling

De resultaten van de testafname worden automatisch verwerkt en leiden tot een rapportage. Men kan verschillende rapportages genereren, zie hoofdstuk 6 Rapportages. Het is belangrijk dat een geschoold persoon – iemand die kennis heeft van het product Talentscan VO – de rapportage interpreteert en bespreekt met de leerling. Voorwaarde is dat de resultaten objectief geïnterpreteerd worden. Degene die de rapportage bespreekt met de leerling moet zijn/haar beslissingen en afspraken kunnen verantwoorden. Een andere voorwaarde is dat men vertrouwelijk omgaat met de gegevens en resultaten van de leerlingen.

9 Adviezen voor de leerlingen

AMN raadt aan de volgende adviezen, voorafgaand aan (of eventueel tijdens) de testafname mee te geven aan de leerlingen:

- Leerlingen hoeven zich niet voor te bereiden op de Talentscan VO.
- Het is belangrijk dat een leerling fit is en zich goed kan concentreren. Het is daarom verstandig om de avond ervoor op tijd te gaan slapen, zodat ze goed uitgerust zijn.
- Wanneer de leerling ziek is of van slag is door bijvoorbeeld een heftige gebeurtenis, is het beter om met de leerling een nieuwe testafname te plannen.
- Het is belangrijk dat de leerling aangeeft wanneer er zaken spelen die de testresultaten kunnen beïnvloeden. Dit kunnen persoonlijke zaken zijn of vervelende gebeurtenissen, maar bijvoorbeeld ook het gebruik van medicijnen. Bepaalde medicijnen kunnen namelijk de concentratie of de reactiesnelheid verstoren.
- Het is belangrijk dat de leerling zich niet te zenuwachtig maakt. Het is daarom goed om de leerlingen te laten weten dat zij niet worden afgerekend op de resultaten van hun de test. De Talentscan VO dient als middel om de leerlingen zo goed mogelijk te kunnen begeleiden tijdens de opleiding.
- De vragen lopen in moeilijkheid op en er wordt dan ook niet verwacht dat leerlingen alle vragen goed beantwoorden. Het is dus niet erg als leerlingen een antwoord op een vraag niet weten.
- Het is belangrijk dat de leerling aan het werk blijft, aangezien op de testonderdelen een tijdslimiet zit. Het goed en serieus maken van de test is echter belangrijker dan snel werken. Daarnaast is het van belang dat leerlingen de instructies telkens goed lezen en pas beginnen als ze begrijpen wat ze moeten doen. De instructies zijn dan ook niet gekoppeld aan een tijdslimiet.
- Het is belangrijk dat leerlingen de vragen van Gedrag & houding eerlijk beantwoorden. Er zijn namelijk geen goede of foute antwoorden en er wordt enkel geprobeerd om een zo goed mogelijk beeld van de leerling te krijgen. Oneerlijke antwoorden kunnen tot een verkeerd beeld leiden en mogelijk ook tot niet-passende begeleiding.

10 Literatuur

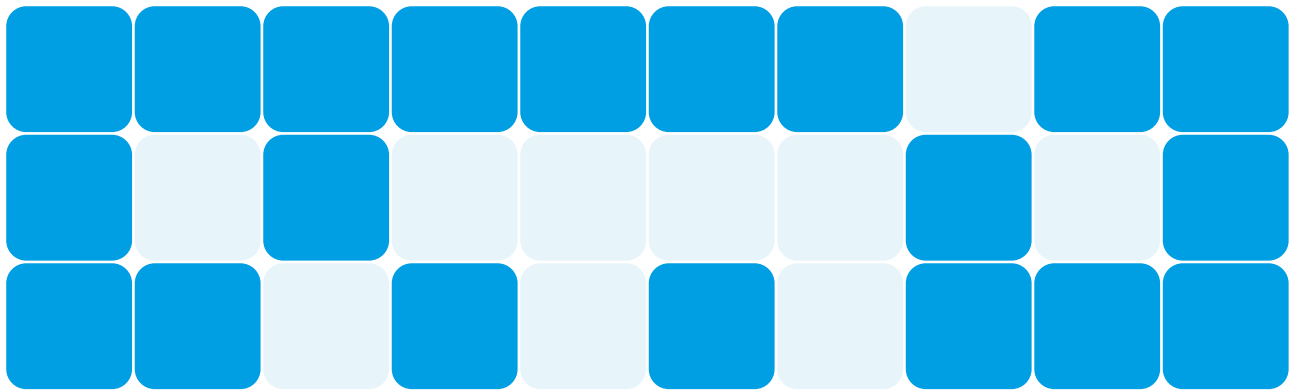
Hersey, P. & Blanchard, K.H. (1969). Life cycle theory of leadership. *Training and Development Journal*.

Kolb, D. A. (1984). *Experiential Learning: Experience as the source of learning and development*. New Jersey: Prentice-Hall.

Schlundt-Bodien, G. (2010). *Oplossingsgericht werken in HRM: Een methodiek voor de professional*. Amsterdam: Nelissen.

Vermunt, J. (1995). Leerstijlen: een overzicht en recente onderzoeksgegevens. In H.C. Schouwenburg & J.T. Groenewoud (Red.): *Studievaardigheid en leerstijlen* (p. 51-72). Groningen: Wolters-Noordhoff.

Bijlage 1 – Voorbeeldrapportage

Talentscan VO Brugklas

AMN College

Persoonlijke gegevens		
Naam	Marlieke de Vries	
Geslacht	Vrouw	
Geboortedatum	19 augustus 2007	
Deelnemersnummer	1875	
Klas	1A	
Schooltype	vmbo-gl/tl	
Resultaat		
Testdatum	24 september 2019	
Status	Getest	
Afname	Thuisafname zonder cameratoezicht	
Rapportage		
Gegenereerd op	28 september 2019	
Referentiegroep niveau	vmbo-gl/tl	
Referentiegroep persoonlijkheid	Voortgezet onderwijs leerjaar1 (alle schooltypen)	
Deze rapportage bevat strikt vertrouwelijke informatie en dient conform de AVG wetgeving behandeld te worden.		
amn		

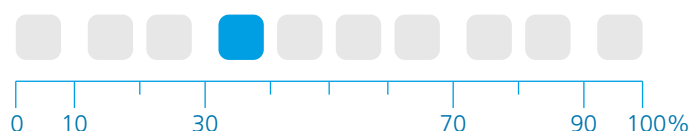
Uitleg rapportage

De rapportage van de Talentscan VO is een belangrijk document voor u en de leerling. Het is een startpunt van het traject dat u samen aangaat. De rapportage biedt inzicht in de mogelijkheden van de leerling en helpt u om hem/haar goed te begeleiden tijdens de opleiding.

Op deze pagina staat een toelichting op de grafieken in deze rapportage. Uitgebreide informatie over de rapportage vindt u in het productinformatieblad op <https://amn.nl/landingpage/talentscan-vo>.

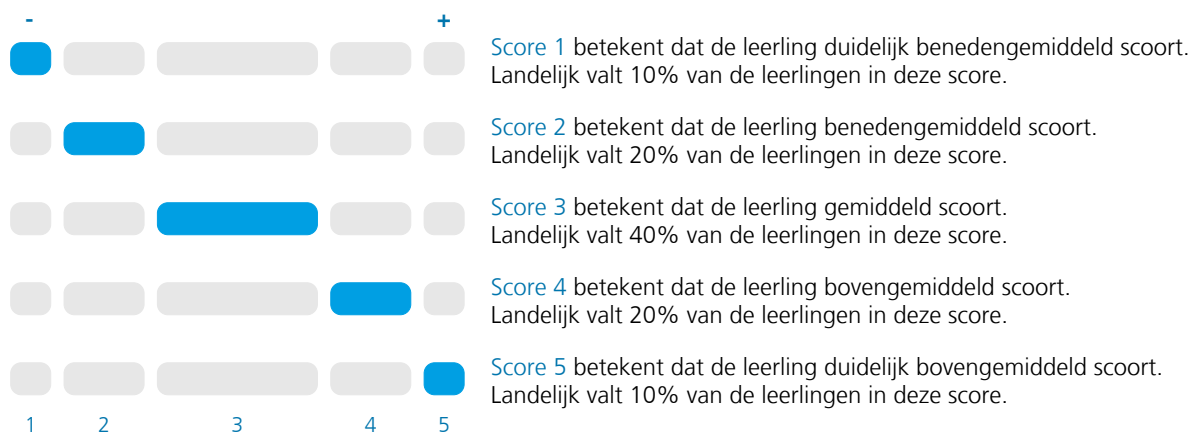
Samenvattende rapportage en Capaciteiten

De totaalscore voor Capaciteiten, Gedrag & houding, Rekenen en Taal laat zien hoe een leerling heeft gescoord ten opzichte van andere leerlingen die hetzelfde schooltype volgen. Het gekleurde balkje toont de score op een tienpuntsschaal. In het voorbeeld hieronder scoort de leerling hoger dan 30% en lager dan 60% van de leerlingen.

Gedrag & houding, Rekenen en Taal

Voor de resultaten van de onderliggende factoren van de onderdelen Gedrag & houding, Rekenen en Taal wordt een vijfpuntsschaal gehanteerd. Het gekleurde balkje toont de score van de leerling ten opzichte van andere leerlingen.

Referentiegroep

Om betekenis te geven aan de scores van een leerling worden de scores afgezet tegen de scores van een grote groep vergelijkbare leerlingen. Deze grote groep vergelijkbare leerlingen is de referentiegroep. Voor Capaciteiten, Rekenen en Taal wordt de referentiegroep gekozen op basis van schooltype dat een leerling volgt. Voor Gedrag & houding wordt de referentiegroep gekozen op basis van leerjaar.

Voor alle conclusies in deze rapportage geldt:

- voor Capaciteiten, Rekenen en Taal worden de scores van de leerling vergeleken met deelnemers van het schooltype vmbo-gl/tl.
- voor Gedrag & houding worden de scores van de leerling vergeleken met leerlingen uit leerjaar 1 van het voortgezet onderwijs (alle schooltypen).

Talentscan VO | Samenvattende rapportage

Naam: **Marlieke de Vries**

Testdatum: 24 september 2019

Positie binnen schooltype

vmbo-kb

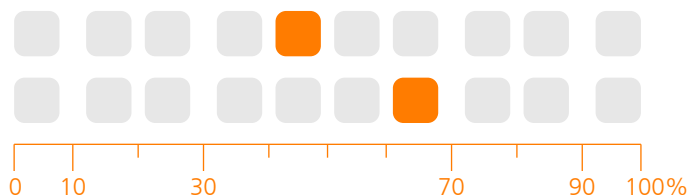
havo

Het gekleurde blokje geeft de positie van Marlieke weer binnen het schooltype vmbo-gl/tl. Dit is gebaseerd op de onderdelen Capaciteiten, Gedrag & houding, Rekenen en Taal.

Capaciteiten

Gedrag & houding

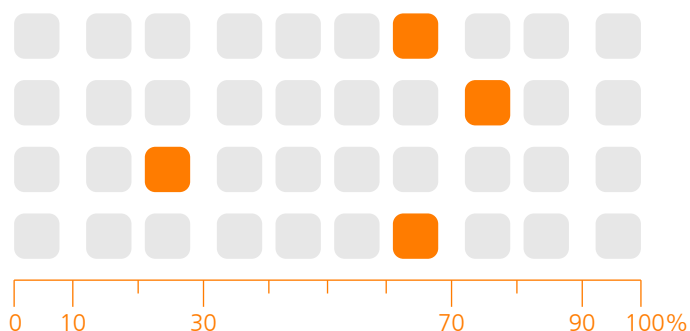
Aanleg versus Vaardigheden

Numerieke aanleg

Verbale aanleg

Rekenen

Taal

Op het gebied van rekenen blijven de vaardigheden van Marlieke achter bij de capaciteiten die zij in zich heeft. Verderop in de rapportage staan de onderwerpen waar extra aandacht vereist is. Op het gebied van taal presteert Marlieke naar haar vermogen.

Begeleidingsstijl

Ondersteunen

Binnen de brugklas vmbo-gl/tl is de begeleidingsstijl die het best past bij Marlieke: ondersteunen. Dat betekent extra ondersteuning op de inhoud van de leerstof. Haar gedrag en houding dragen bij tot goede resultaten op school. Met een normale inspanning is de verwachting dat Marlieke op basis van haar capaciteiten, vaardigheden en gedrag & houding de opleiding succesvol kan afronden.

Talentscan VO | Capaciteiten

Naam: **Marlieke de Vries**

Testdatum: 24 september 2019

Capaciteiten

Numerieke aanleg

Verbale aanleg

Abstract redeneren

0 10 30 70 90 100%

De totaalscore voor Capaciteiten is samengesteld uit drie factoren. De factor Numerieke aanleg doet een beroep op zowel het gebruiken van aangeleerde kennis als het redeneervermogen in relatie tot numerieke gegevens. De factor Verbale aanleg meet ook het gebruiken van aangeleerde kennis en het redeneervermogen, maar dan in relatie tot verbale gegevens. De factor Abstract redeneren meet het redeneren met grafisch aangeboden gegevens.

Numerieke aanleg

Marlieke heeft een gemiddelde numerieke aanleg voor het werken en redeneren met cijfers en getallen.

Verbale aanleg

Marlieke heeft een bovengemiddelde aanleg voor het begrijpen van taal en het kunnen redeneren met woorden en zinnen.

Abstract redeneren

Marlieke heeft een benedengemiddelde aanleg voor het trekken van conclusies uit abstract aangeboden informatie.

Talentscan VO | Gedrag & houding

Naam: **Marlieke de Vries**

Testdatum: 24 september 2019

Betrokkenheid thuis

Hoe ervaart Marlieke de betrokkenheid van haar ouders bij de school?

Concentratie

Kan Marlieke zich concentreren in de klas?

Contact met leeftijdsgenoten

Hoe ervaart Marlieke het contact met leeftijdsgenoten?

Interesse in school

Is Marlieke gemotiveerd om naar school te gaan en opdrachten voor school te maken?

Motivatie om te presteren

Doet Marlieke haar best op school en behaalt zij goede cijfers?

Naam: **Marlieke de Vries**

Testdatum: 24 september 2019

Openheid

Is Marlieke op school nieuwsgierig, bedenkt zij graag iets nieuws en/of staat zij open voor nieuwe dingen?

Samenwerken

Kan Marlieke met anderen samenwerken en vindt zij het leuk om dit te doen?

Stabiliteit

Is Marlieke in balans? Kan zij omgaan met teleurstellingen?

Zelfvertrouwen

Is Marlieke bang om fouten te maken en kan zij onder druk presteren?

Zorgvuldigheid

Is Marlieke precies, ruimt zij haar spullen op en houdt zij zich aan de regels en afspraken?

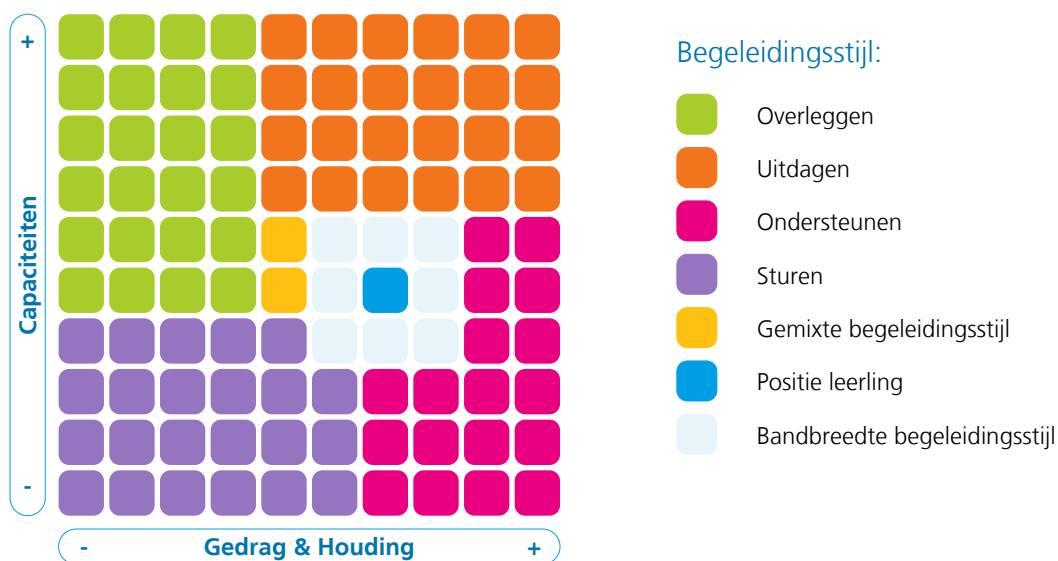
Talentscan VO | Begeleidingsstijl

Naam: **Marlieke de Vries**

Testdatum: 24 september 2019

Benodigde begeleiding

In de onderstaande grafiek is het resultaat van Marlieke op Capaciteiten en Gedrag & houding tegen elkaar afgezet. Voor Capaciteiten is de score van Marlieke vergeleken met leerlingen uit het schooltype vmbo-gl/tl. Voor Gedrag & houding is de score van Marlieke vergeleken met leerlingen uit leerjaar 1 van het voortgezet onderwijs (alle schooltypen).

Advies

Op basis van de scores op Capaciteiten en Gedrag & houding wordt een begeleidingsstijl geadviseerd. Voor Capaciteiten scoort Marlieke gemiddeld vergeleken met leerlingen uit het schooltype vmbo-gl/tl. De score op Gedrag & houding is eveneens gemiddeld: wanneer Marlieke zich bevindt in een stimulerende leeromgeving en de juiste begeleidingsstijl ervaart, dan zal haar gedrag & houding haar niet in de weg staan bij haar schoolwerk.

Begeleidingsstijl: Ondersteunen

De begeleidingsstijl die past bij Marlieke is ondersteunen. Zij heeft individuele begeleiding en sturing op de inhoud nodig. Zij zit lekker in haar vel, maar het is daarbij wel belangrijk om haar te overtuigen van haar kunnen.

Tips voor de begeleiding door de leerkracht / ouders:

- Geef voorbeelden
- Controleer of Marlieke het weet
- Controleer of Marlieke het kan
- Stimuleer het stellen van vragen
- Oefen veel
- Geef specifieke aanwijzingen
- Doe voor
- Leg uit "hoe" geleerd kan worden
- Vraag "Wat vond je moeilijk/gemakkelijk"?
- Wissel verbale en visuele uitleg af
- Werk toe naar zelfstandigheid
- Pas toe op praktijksituaties

Werkwijze:

- Samen plannen
- Rustig werktempo

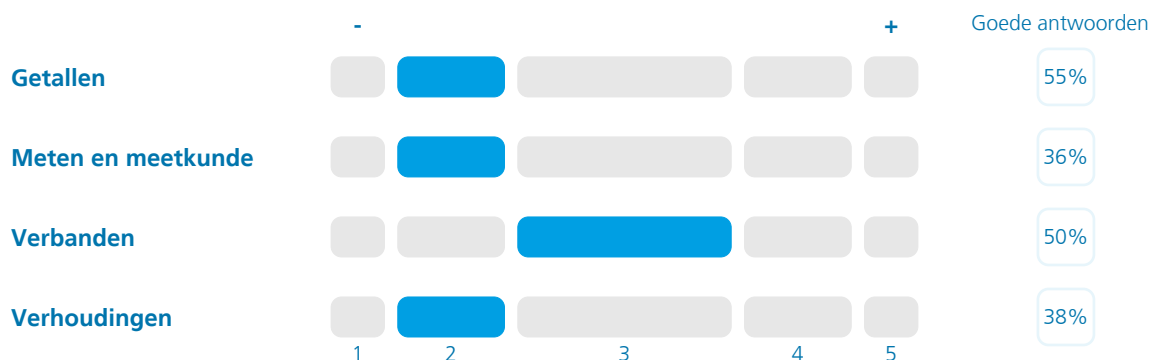
Talentscan VO | Rekenen

Naam: **Marlieke de Vries**

Testdatum: 24 september 2019

Rekenen

De rekenvaardigheden van Marlieke zijn - in vergelijking met leerlingen uit het schooltype vmbo-gl/tl - benedengemiddeld, zoals te zien is in de samenvattende rapportage. De grafiek geeft weer hoe Marlieke scoort per domein. Daarachter staat hoeveel procent van de vragen Marlieke goed heeft beantwoord. Op de volgende pagina staan aandachtspunten voor (sub)domeinen die benedengemiddeld zijn gemaakt.

Getallen

Het domein getallen bestaat uit opgaven waarbij gerekend wordt: optellen, aftrekken, vermenigvuldigen en delen. Ook het afronden, splitsen en het op de juiste manier schrijven van getallen wordt getoetst.

Meten en meetkunde

Het domein meten en meetkunde bestaat uit opgaven waarin gerekend wordt met eenheden en maten, zoals tijd, geld, omtrek, gewicht en oppervlakte. Bijvoorbeeld het omrekenen van cm naar km.

Verbanden

Het domein verbanden bestaat uit opgaven waarbij gewerkt wordt met gegevens in tabellen, grafieken en diagrammen. Bijvoorbeeld het aflezen van bezoekersaantallen in een grafiek.

Verhoudingen

Het domein verhoudingen bestaat uit opgaven waarin met breuken, procenten, kommagetallen en verhoudingen gerekend wordt. Bijvoorbeeld het uitrekenen van een korting bij een aanbieding: 6 pakken voor de prijs van 5.

Talentscan VO | Rekenen - verdieping

Naam: **Marlieke de Vries**

Testdatum: 24 september 2019

Hieronder staat op welke (sub)domeinen Marlieke benedengemiddeld heeft gescoord en welke typen vragen fout zijn beantwoord.

Getallen

Subdomein	% goed	Aandachtsgebieden
Met elkaar in verband brengen	50	0F Afronden van getallen. 1F Getallenlijn met gehele getallen en eenvoudige decimale getallen.
Gebruiken	22	0F Delen van getallen (binnen een context). Efficiënt rekenen met eenvoudige getallen. Producten uit de tafels van vermenigvuldiging (tot en met 10). 1F Deel nemen van een geheel getal. Getallen met maximaal drie cijfers delen door een getal met maximaal twee cijfers. Omzetten van eenvoudige breuken in decimale getallen. Vermenigvuldigen van getallen (binnen een context).

Meten en meetkunde

Subdomein	% goed	Aandachtsgebieden
Notatie, taal en betekenis	63	0F Meetinstrumenten aflezen. 1F Meetinstrumenten aflezen.
Met elkaar in verband brengen	50	0F Afmetingen bepalen met behulp van afpassen, schaal, rekenen. 1F Maten vergelijken en ordenen. Tijd (maanden, weken, dagen in een jaar, uren, minuten, seconden). 1S Relatie tussen ruimtelijke figuren en bijbehorende bouwplaten.
Gebruiken	17	0F Oppervlakte benaderen via rooster. Schattingen maken over afmetingen en hoeveelheden. Veelvoorkomende maateenheden omrekenen. 1F Routes beschrijven en lezen op een kaart met behulp van een rooster. 1S Omtrek in relatie tot oppervlakte.

Verhoudingen

Subdomein	% goed	Aandachtsgebieden
Gebruiken	29	1F Rekenen met eenvoudige percentages. 1S Ontbrekende afmeting bepalen van vergroting.

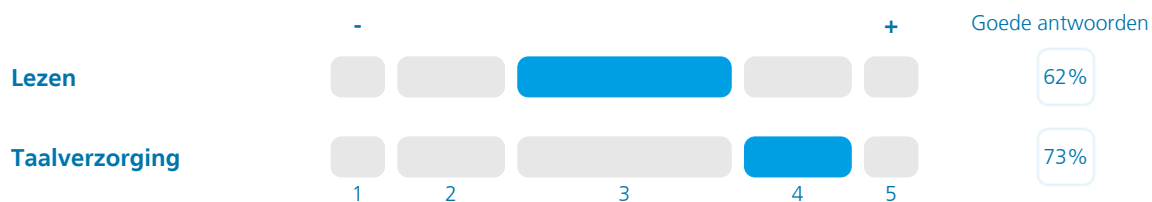
Talentscan VO | Taal

Naam: **Marlieke de Vries**

Testdatum: 24 september 2019

Taal

De vaardigheden op het gebied van taal van Marlieke zijn - in vergelijking met leerlingen uit het schooltype vmbo-gl/tl - bovengemiddeld, zoals te zien is in de samenvattende rapportage. De grafiek geeft weer hoe Marlieke scoort per domein. Daarachter staat hoeveel procent van de vragen Marlieke goed heeft beantwoord. Op de volgende pagina staan aandachtspunten voor (sub)domeinen die benedengemiddeld zijn gemaakt.

Lezen

Het domein lezen bestaat uit opgaven die meten of de leerling de tekst begrepen heeft. Bijvoorbeeld: de juiste kop voor een alinea selecteren.

Taalverzorging

Het domein taalverzorging bestaat uit leestekens, spelling en werkwoordspelling.

Talentscan VO | Taal - verdieping

Naam: **Marlieke de Vries**

Testdatum: 24 september 2019

Hieronder staat op welke (sub)domeinen Marlieke benedengemiddeld heeft gescoord en welke typen vragen fout zijn beantwoord.

Lezen

Subdomein	% goed	Aandachtsgebieden
Lezen - Interpretieren	63	1F In fictieve teksten relaties leggen tussen de tekst en de werkelijkheid. Emoties (zoals verdriet en blijdschap) en spannende, humoristische of dramatische passages herkennen. Interpreteren van informatie en meningen die dicht bij de leerling staan.
Lezen - Techniek en woordenschat	40	1F De meest alledaagse (frequente) woorden kennen, of het afleiden van de betekenis van een enkel onbekend woord uit de tekst. Voldoende woordenschat voor vloeiend lezen.

Taalverzorging

Subdomein	% goed	Aandachtsgebieden
Spelling	48	1F Lettergreepgrenzen: regels voor verdubbeling en verenkeling. Meervoudsvorming: -en zonder en met verdubbeling.
Werkwoordspelling	44	1F Infinitief: werkwoorden met stam op -d of -t die in de verleden tijd dd/tt krijgen. Persoonsvorm: tegenwoordige tijd van werkwoorden met stam op -d. Voltooid deelwoord, op -d of -t, gebruikt als bijvoeglijk naamwoord. Voltooid deelwoord: op -den of -ten in de omgeving van enkelvoud of meervoud.